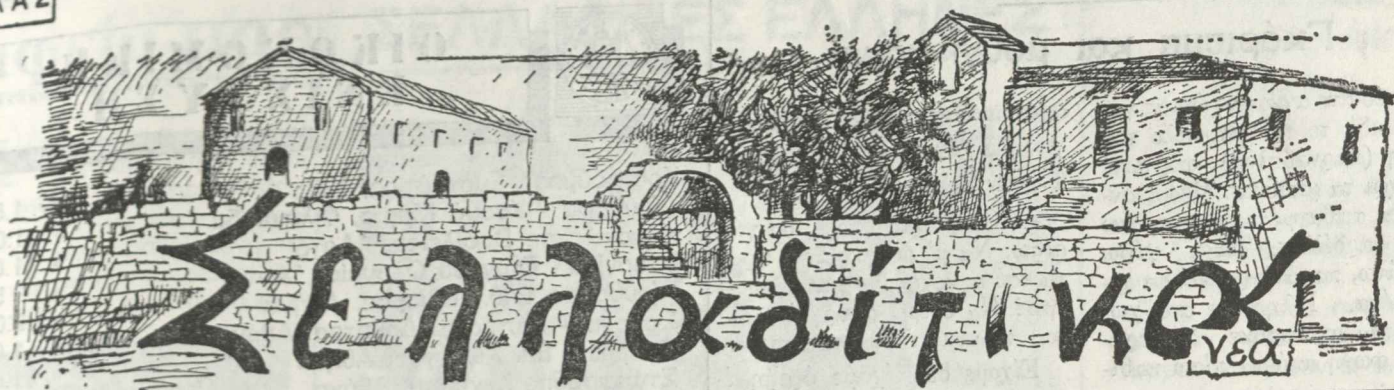

Κάνε άλμα
πιο γρήγορο
απο τη φθορά
Οδ. Ελύτης

ΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΕΛΛΑΔΙΤΩΝ ΑΡΤΑΣ - ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15 - ΑΘΗΝΑ 105 52 ΕΤΟΣ 9ον - Αριθ. Φύλλου 61 - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1992

Τα δύο Ζήτα

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΜΕΝΟ από
αθε λογικό και έντιμο άν-
θρωπο, το φαινόμενο της
ας. ΜΙΑ είναι η βία, είτε
τομική, είτε συλλογική. Εί-
αι άχρωμη και ακομμάτι-
τη, απολίτικη και απολίτι-
τη, άθρησκη και απάν-
ρωτη.

Σήμερα, ο «πολιτισμένος»
άνθρωπος, με τον πιο απρο-
άλυπτο κυνισμό «κατορθώ-
ει» να αιματοκυλεί ανθρώ-
πους, να σπινεί θεσμούς, να
βήνει μνήμες, να σκοτώνει
ώματα, να ξεριζώνει κατα-
ρλές, να μηδενίζει αξίες κι
Ενώματα. Και πόσοι από
ους αξιωματούχους είναι
αν χιονάνθρωποι!

Η αναξιοκρατία και η αδι-
ακρατία — σε παγκόσμια
λίμακα— έγιναν αξιώματα.
μικρότητα και ο καιροσκο-
σμός, μέσον. Η αδιαφορία
αι ο κομψασμός, αρρώστια.
αυτοεπίδειξη, πάθος. Ο
όλογος, κατ' ευφημισμό. Ο
όλογος, δόγμα.

Τα ΙΔΙΑ τα κράτη, επίμο-
α και μεθοδικά, συκοφαν-
ούν το ίδιο το κράτος — την
οργανωμένη Πολιτεία, το α-
οδυναμούν οργανωτικά
αι το μετατρέπουν — παγκό-
μια— σε άσυλο σπιζομένων
καιμάτηδων. Οι λέξεις αν-
ρωπιά, πρόνοια, παιδεία, ορ-
άνωση, δικαιοσύνη, εργατι-
ότητα, έμειναν λέξεις χω-
ίς αντίκρουσμα. Η έννοια
ου μέτρου και των αναλο-
ών κι εκείνο το Δελφικό
γνώθι σ' αυτόν, είναι ανύ-
αρκτα στην καθημερινή μας
ρακτική, μα προ παντός
τους τρανούς ταγούς της
άνθρωπότητας.

Επεκτάθηκε η δύναμη του
έντιμου ισχυρού, ο θρα-
ύς τυχοδιώκτης, ο ευτελής
αιροσκοπισμός, ο στυγνός
αυραγορίτης, ο ασύδοτος ε-
αλημναίας με και χωρίς ε-
αγωγικά. Φαύλος κύκλος!
Αντινομία! Βαθέλι!

Ο άνθρωπος κατάντησε
αν άνθρωπο μάζα. Ο άνθρω-
ος σκοτώνει τον εαυτό του.
ούρλια και Ζούγκλα! Τα
όο Ζ της εποχής μας.

Προσπαθούμε να αντιστα-
ούμε, όπως και άλλοι πολ-
οί!

Παλεύει, όπως πάντα, η
Αρετή με την Κακία!

★ Το Δ.Σ. της Αδελφότη-
τας, ευχαριστεί όλους
τους χωριανούς μας, που
με προθυμία έδωσαν το
Σελλαδίτικο πνευματικό και
πολιτιστικό παρών, στην ο-
Χρυσή της χωριανής μας
λη στις 13.12.92.

Η λατρεία στην αρχαία Ήπειρο

Μια πολύμορφη, ευφρόσυνη συνάντη-
ση Αρτινών έγινε εκείνο το πρωινό
της Κυριακής 13 Δεκεμβρίου, στο
Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθη-
ναίων, με τιμώμενο πρόσωπο, ως ο-
μιλήτρια, την επίκουρη καθηγήτρια
της Κλασικής Αρχαιολογίας του Πα-
νεπιστημίου Ιωαννίνων κ. ΧΡΥΣΗ-
ΔΑ ΤΖΟΥΒΑΡΑ - ΣΟΥΛΗ, με θέμα
«Η λατρεία στην αρχαία Ήπειρο».

Διοργανωτής αυτής της εκδήλωσης
ήταν ο «Σύνδεσμος Αρτινών Αττι-
κής», αφού η ίδια γεννήθηκε στην
΄Αρτα από μητέρα Αρτινιά και πα-

Σκοπός της ομιλίας αυτής
— όπως είπε— ήταν να δώ-
σει μια πρώτη γενική εικό-
να του Ηπειρωτικού Πανθέ-
ου, όπως αυτό διαμορφώθη-
κε από την προϊστορική επο-
χή — 3η π.Χ. χιλιετία— μέ-
χρι την ύστερη αρχαιότητα.

Για τη λατρεία στην αρ-
χαία Ήπειρο, αντλούμε χρή-
σιμες πληροφορίες από τις
φιλολογικές πηγές, τις επι-
γραφές, τα νομίσματα και τα
άλλα αρχαιολογικά ευρήμα-
τα, δηλαδή τους ναούς, τα
αγάλματα των θεών, τα λα-
τρευτικά ανάγλυφα και τα
πλήθια ειδώλια, αναθηματικά
στα ηπειρωτικά ιερά.

Ο συντηρητικός χαρακτή-
ρας των ηπειρωτικών φύλων,
όπως διαμορφώθηκε δια μέ-
σου των αιώνων στον γεω-
γραφικά απομονωμένο ορει-

νό χώρο της Ηπείρου, αντι-
κατοπτρίζεται ιδιαίτερα στη
λατρεία, η οποία διατήρησε
πολλά αρχέγονα στοιχεία.

Σύμφωνα με τις ως σή-
μερα γνώσεις μας, για την
προιστορική λατρεία της Η-
πείρου, το αρχαιότερο λα-
τρευτικό στρώμα αντιπροσω-
πείται από τη λατρεία της
μεγάλης θεάς, που είναι η
προσωποποίηση της Γης, μιας
θεότητας που συνδέεται με
την ευφορία, τη βλάστηση,
τη ζωή και το θάνατο.

Από το στρώμα αυτό προ-
έρχεται η λατρεία της θεάς
Γης στη Δωδώνη και στο Νε-
κυομαντείο του Αχέροντα, η
οποία στους ιστορικούς χρό-
νους πήρε τη μορφή της Δι-
ώνης στη Δωδώνη και της
Περσεφόνης ή Φερσεφόνης
στο Νεκρομαντείο του Αχέ-

ροντα.

Ένα μεταγενέστερο λα-
τρευτικό στρώμα αντιπροσω-
πεί η λατρεία του Διός,
της Δρυός και του ΄Αδη -
Ποσειδώνα. Το στρώμα αυ-
τό οφείλεται στα πρώτα ελ-
ληνικά (θεσπρωτικά) φύλα,
τα οποία εγκαταστάθηκαν
στην Ήπειρο, γύρω στο 2000
π. Χ.

Στα δύο αυτά στρώματα,
που αποτέλεσαν τη βάση της
λατρείας, εισχώρησαν αργό-
τερα λατρευτικά στοιχεία α-
πό τη νότια Ελλάδα. Πρώτα
με τη Μυκηναϊκή παρουσία
στην Ήπειρο του 14ου και
του 13ου π.Χ. αιώνα και στη
συνέχεια με τον Ηλειακό και
τον Κορινθιακό αποικισμό
της Ηπείρου από τον 8ο μέ-
χρι και τον 6ο αιώνα π.Χ.

Έτσι, στις λατρείες που

τέρα Σελλαδίτη, τον Κώστα Δ.Τζου-
βάρα. Γεμάτη η αίθουσα—κι όρθιοι—
από ένα ακροατήριο, που παρακο-
λούθησε την ομιλία, με αφοσίωση
και θρησκευτική ευλάβεια. Στην εί-
σοδο της αίθουσας, υποδέχονταν
τους καλεσμένους ο πρόεδρος και
αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αρτι-
νών Αττικής κ.κ. Α. Τσέτης και Ν.
Κρεμπούνης. Ο πρόεδρος της Αδελ-
φότητας Σελλαδιτών κ. Γιάννης Ν.
Χαβέλας, υποδέχονταν τους Σελλα-
δίτες και τους παρουσίαζε στην χω-
ριανή μας ομιλήτρια.

δραστήρια από την Αδελφότητα, που κι εκεί-
νη η ίδια αιφνιδιάστηκε. Ήταν ένας, ακόμα,
όμορφος κρίκος σύνδεσης και επικοινωνίας
των Σελλαδιτών.

οφείλονται στους αποίκους,
συγκαταλέγονται η λατρεία
του ΄Αδη, της Θέμιδος, της
Αρτέμιδος, του Απόλλωνος,
της Αθηνάς, της Αφροδίτης,
του Ασκληπιού, της Εκάτης,
της Εστίας, του Διονύσου, η
αρχαιότερη λατρεία του Η-
ρακλή, των Νυμφών, του
Πανός και των Χθόνιων θεο-
τήτων.

Το αποικιακό λατρευτικό
στρώμα είναι συνδεδεμένο
με την πολιτική ιστορία της
Ηπείρου και αντιστοιχεί σε
διάφορες χρονικές φάσεις.

Μια άλλη κατηγορία λα-
τρειών στην Ήπειρο είναι οι
δημόσιες λατρείες, όπως ε-
κείνες του Διός Πρυτάνε-
ως, του Διός Σωτήρος, του
Διός Βουλέων και της Εστί-
ας, καθώς και οι λατρείες

★ (Συνέχεια στη σελ. 3)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Όχι μόνον πρέπει, αλλά
και επιβάλλεται πολυεδρικά,
να πούμε ένα ευχαριστώ στο
Μουσικοφιλολογικό Σύλλο-
γο ΄Αρτας «Ο ΣΚΟΥΦΑΣ»,
σ' αυτή την ιστορικά πνευμα-
τική εστία, που είχε την ευ-
αισθησία, την πρωτοβουλία
και την καλωσύνη, να μας α-
ποστείλει (για πρώτη φορά)
τον Α' τόμο - ΑΡΤΑ 1992) 1,
τεύχη 78 - 79 του ομώνυμου
περιοδικού «ΣΚΟΥΦΑΣ», που
εκδίδει ο ίδιος Σύλλογος,
βραβευμένο από την Ακαδη-
μία Αθηνών.

Κι ακόμα, επιβάλλεται —
έτσι νιώθουμε— να αχνοδεί-
ξουμε τούτο το πνευματικό
πρόνημα, ένα πρόνημα με ζων-
τανή παράδοση χρόνων, αυ-
τή την πολύμορφη ευφρόσυ-
νη καταγραφή, αυτή την α-
ειόλογη και αξιέπαινη ομό-
μυθη συλλογική προσπάθεια,
με μεράκι και πάθος, όλων
και όλων.

Επιγραμματικά, αναφέρου-
με τον πίνακα περιεχομένων
και τους αρθρογράφους, από
το κύριο σώμα και τον γενι-

κό τίτλο των άρθρων του
πλούσιου ένθετου, όπως ανα-
φέρεται στο ίδιο αυτό τεύ-
χος:

Πινακοθήκη / Κ. Κρυστάλ-
λης, του Μιχ. Δελησάββα /
Κορινθιακές λατρείες στην
Ήπειρο και την Αιτωλοακαρ-
νανία, της Χρυσήδας Τζου-
βάρα - Σούλη / ΄Αρτα - Υ-
πάτη. Παράλληλη πορεία
από τους αιώνες για δύο από
τις ιστορικότερες πόλεις της
Ελλάδος, του Κων. Ι. Κοσι-
λη / Ο Νικόλαος Σκουφάς,
από την μύηση ως την εθνε-
γεροσία, του Ηλία Καρανίκα /
Νεοελληνικά παράλληλα, του
Γεωργ. Λάιου / Η πολιτική ι-
στορία του νομού ΄Αρτης,
του Δημ. Φ. Καρατζένη / Η
ιστορία μιας προτομής (του
ποιητή Κ. Κρυστάλλη), του
Τάκη Βαφιά / Εισαγωγικό
σημείωμα στο έργο του Αλ.
Παπαδιαμάντη... Η κυρά Γε-
ωργούλα η Αρτινή, του Χρ.

Β. Χειμώνα / Στη μνήμη του
Γιώργου Οικονομίδη, από το
ίδιο περιοδικό / ΄Αρτα. Ο-
δοιπορικό, του Βασ. Κ. Μάρ-
γαρη / Σύνθετες και «επί-
τούτου» λέξεις στον γραπτό
παραδοσιακό μας λόγο, του
Βασ. Κ. Μάργαρη / Μάργα-
ρη / Χαμάρα Μπανιώτικη,
του Ν. Καραβάσιλη / Μυθο-
λογική Αμβρακία (5 συν 2)
δοκίμια ψυχιατρικής μυθανά-
λυσης. 1ο Ο μαιναδικός δια-
σπαραγμός του τυράννου
της Αμβρακίας Φαλαίκου /
ΓΕΩΓΡΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑ-
ΚΗΣ » Εκδηλώσεις του
«ΣΚΟΥΦΑ» / Οικονομικές ε-
νισχύσεις προς το Σύλλογο
«ΣΚΟΥΦΑΣ».

ΕΝΘΕΤΟ ΤΕΥΧΟΣ: Η ΄Αρ-
τα στη νεοελληνική λογοτε-
χνία, τ. 10.

Σημείωση:

— Της Χρυσήδας Τζουβάρα
- Σούλη (επίκ. καθηγήτρια Πα

νεπιστημίου Ιωαννίνων), ο πα-
τέρας της Κώστας (παχυδρομι-
κός), είναι Σελλαδίτης.

— Του Γιώργου Θ. Λάιου
(ανώτατος αξιωμα. ε.α.), η μά-
να πού Λομπραίνή, το γένος Κα-
ριασιώλη, ήταν Σελλαδίτισσα.

— Του Γιώργου Μ. Καρα-
τσιώλη (γιατρός), ο πατέρας
του Μιχάλη (γιατρός), ήταν
Σελλαδίτης.

— Του Ηλία Ι. Καρανίκα
(γιατρός), ο πατέρας του Γιάν-
νης (παραπνευμ.), ήταν Σελλα-
δίτης και η μάνα του Παναγιώ-
τα, επίσης Σελλαδίτισσα.

Με όλη μας την ταπεινό-
τητα και την ανυπόκριτη αυ-
γνύμη, ως μας επιτραπεί αυ-
τή η διευκρίνιση, προς τους
Ξένους και για τους ξένους,
φίλους αναγνώστες μας.

Χαρούμενο και
χαρμόσυνο
το 1993

Σελίδα 2

«ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Ευθυμογραφικά - Λαογραφικά

Γκάρισμα και μούγκρισμα

Ανέβαινε αγχωμαχώντας για το Κλεβί, το τραπέζι του Τάτσι (καρναβάλος), φοροτομή μέχρι τα μπουτίνια. Μέσα, άνθρωποι σιδωμένοι σαν παστωμένες σαρόνδες. Έξω, γύρω και πάνω, παράταρα ψόνια χιλιωδένια. Πληθαίνε στο χωριό, όταν ακούστηρε διαπεραστική φωνή από τα πίσω καθίσματα:

— Όρε Τάτσι, άμα φτάσεις

αυτούτα παρατέρα στ' οραχούλα, γράφει λίγο να'ρθούν να μ' πάρουν τα ψόνια.

— Θα γκαρξίζω, ωρέ, θα γκαρξίζω. Να μ' μούγκριζεις πρώτα να σου γκαρξίζω να γκαρξίζω κι εγώ! Να δώσω, αχνογκάνα θα του κίνουμι τ' αυτοκίνητο;

Είχαμε δεν είχαμε όρεξη έτσι όπως είχασαν πιστωμένοι, γελάσαμε με την καρδιά μας.

Μ' κίνη'σεις τουν Κώστα μ'

— Μπαράβω ωρέ δασκάλη, σ' είσαι καλός δασκάλης. Μ' κίνη'σεις μπουτσά τουν Κώστα μ'.

— Μ... τι, βόδι' είναι ο Κώστας και τουν κίνη'σεις μπουτσά στο χωριό; είστε ένας κωμικός.

Βόδια κι γίδα είμαστε, μουρέ. Αν δεν ήταν οι δασκάλι να μας μαθαίνουν γραμματικά, βόδια, γίδα κι μπάρα θα να' μισταν.

Χρήστος Σεργιάννης

ΠΑΛΙΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

Τα παλιά χρόνια το χωριό μας ήταν σε διαφορά με το Κομμάτι για τα σύνταρα των δύο χωριών. Για το λόγο αυτό πολλές φορές πήγαιναν στο δικαστήριο και πολλές φορές στο

Νομάρχη. Νομάρχη τότε στην Άρτα ήταν κάποιος Βασιλάκης, ο οποίος δεν κινδύνωνε για τα ζητήματα των χωριών.

Έτσι οι χωριανοί μας σκέφθηκαν πώς να τον κατεβάσουν μέσα και τους βοηθήσει και να που βρήκαν την ευκαιρία. Μια μέρα ο Νομάρχης κατά το σχολικό πήγε στο χωριό μας και μπήκε στο καφενείο του Βαγγέλη Καλαμιάκη. Το καφενείο παλιά ήταν ένα μ' αυτό πύχτι ο Βαγγέλης και κείνο πύχτι ο Βαγγέλης. Είχε μια πόρτα απ' την πλατεία και μια απ' του Μητροδίου (Παπαγιάννη).

Όταν μπήκε ο Νομάρχης στο καφενείο ήταν 7 χωριανοί μαζί. Μπαίνοντας μέσα, σηκώθηκε και ένας - ένας έβγαλε απ' τη μέση μια πόρτα και ξαναβάζονταν απ' την άλλη και τον ξαναχαιρούσαν και για να μη τους γνωρίσει, πότε έμπαιναν με σκούφια, πότε με κούλο και πότε με ξυκούφιο. Έτσι οι εφτά χωριανοί μας χαιρούσαν τον Νομάρχη από το καφενείο μέχρι το μεσημέρι. Αυτό τον ευχαρίστησε.

Την άλλη μέρα ο Πρόεδρος του Κομμάτι με τον γραμματέα πήγαν στο Νομάρχη να τον ζητήσουν κάτι. Ο Νομάρχης τους ρώτησε από ποιο χωριό ήταν και όταν του είπαν απ' το Κομμάτι, τους έδωσε και τους είπε: «Βασίλει Κομμάτιανος δεν είστε καλοί και φιλόδοξοι, ενώ οι Σελλαδίτες είναι καλοί και φιλόδοξοι».

Οι Κομμάτιανοι πήγαν στο χωριό τους και ανέκριναν τι ζήτανε οι Σελλαδίτες στο Νομάρχη και τους αγάπησε. Με τα παιδιά το μάθαμε και θέλησαν να κάνουν το ίδιο στο Νομάρχη, αλλά δεν τα κατάφεραν.

Λάμπ. Ευθ. Τζουβάρας
Παλιό Φάληρο

ΜΑΛΛΙΟΣ - ΓΑΛΑΝΗΣ
ΓΕΩΛΟΓΟΙ Ε.Δ.Ε.

★ Γεωλογικές μελέτες και έρευνες
★ Υδρομετρήσεις

ΑΡΤΑ: ΒΑΣ. ΠΥΡΡΟΥ 21
Τηλέφ. (0681) 31.354 — 65.218 — 25.043

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Κουτρούμπας Ευστράτιος, Κως	δρχ. 1.500
Τζουβάρας Κοσμάς, Φιλιππιάδα	» 1.000
Καρακώστας Βασίλειος, Άρτα	» 1.000
Στεργίου Γκόγκου Ολυμπία, Άρτα	» 500
Τζουβάρας Ευθ. Λάμπρος, Αθήνα	» 2.000
Σαπρίκης Ευ. Κων/νος, Αθήνα	» 1.000
Σαπρίκης Σωτηρίου Δημήτρα, Αθήνα	» 1.000
Στασιπάδης Μιχάλης, Αθήνα	» 2.000
Στεργίου Μάνης, Αθήνα	» 1.500
Πήττας Φώτης, Αθήνα	» 2.000
Πήττας Χριστόφορος, Αθήνα	» 1.000
Καρασιώλης Βασίλειος, Αθήνα	» 1.000
Παπαθανασίου Μάρμπα Ευαγγελία, Αθήνα	» 1.500
Μπαρμπάς Σπύρος, Αθήνα	» 1.500
Παπαπάνος Αριστοτέλης, Σελλάδες	» 1.000
Σαπρίκης Κ. Βασίλης, Σελλάδες	» 5.000
Σαπρίκης Ευστάθιος, Σελλάδες	» 1.000
Παπαπάνος Γρηγόρης, Αφρική	» 1.000
Σεργιάννης Γ. Χρήστος, Καναδάς	» 5.000

ΕΙΠΑΝ

★ Ό,τι κι αν μπορείς να κάνεις, ό,τι κι αν μπορείς να ονειρευτείς, άρχισε το τώρα. Η τύχη κλείνει μέσα της τη μεγαλύτερη, τη δύναμη και τη μαγεία.

ΓΚΑΙΤΕ (1749—1832)
★ Το γοργό και χύφτι έχει. (Παροιμία)
★ Πολλοί μιλούν σαν σκυροί και ζουν σαν ανόητοι.

★ Τώρα κινυνεύουν και θέλει δουλειά κι αγώνα η πατρίδα, κι όταν λευτερωθεί όλα τ' αγαθά είναι δικά μας.

ΜΑΚΡΙΤΙΑΝΝΗΣ (1797—1864)
★ Μη σπαταλάς ανθρώπινα χρόνια σου, ό,τι κι αν μάθεις, εσύ πρώτα ωφελεί κι όλους εμάς απάνω.

★ Από τη γης βγαίνει νερό κι απ' την ελιά το λάδι, κι από

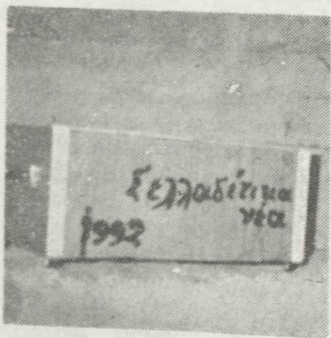
Η ΔΑΣΚΑΛΑ ΜΑΣ

Η δασκάλα είναι κοντή, είναι και πολύ καλή. Έχει όμορφο μαλλιά και δυο μάτια λαμπερά.

Και μας βάζει τα τεστάκια, και μας ρίχνει χαστούκια. Αν τυχόν δεν ξέρει ένας τον τάρτζι στη κουδέντα.

Και μας πάει εκδρομές, στα δασάκια, στις ηλιές. Κι αν ποτέ της πούμε όχι, πόμε τρέχοντας Κομπότι.

Από το περιοδικό «Άγιοι Ανθίσματα», που εκδίδουν οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου του χωριού μας.

Το καινούργιο αυτό κουτάκι, είναι μόνιμο σπιτάκι, για την ταυτότητα, για κλιό, για ρουμπρίκα και διηγήσεις για άλλα πλαίσια σπουδαία, για τα Σελλαδικά μας νέα. Σελλαδίτης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Αθήνα:
— Η Γιούλα σύζυγος του Σαπρίκη γεννήθηκε γόρι.
Χίος:
— Η Μαρίννα σύζυγος Χαδέλα, γέννησε ο γόρι.
Τα «Σ.Ν.» εύχονται τους ζήσουν.

Γάμοι

Κομπότι:
— Ο Γιάννης Παπαπαντρέφτηκε την Θεοδώρα Μιχαήλ.
Τα «Σ.Ν.» εύχονται και ομόνοια, χαρά και κοπή.

Θάνατοι

Αθήνα:
— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άρτα ο Σπύρος Γιάννης, 43 χρονών.

Άρτα:
— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άρτα η Ευαγγελία Κουτρούμπα, 86 χρονών.
Σελλάδες:
— Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό ο Ευάγγελος Ρασιώλης, 86 χρονών.
Τα «Σ.Ν.» εκφράζουν συλλυπητήρια τους συγγενείς και φίλους.

Επιστροφή

Επιστράφησαν οι ερωμένες από τους παροικισμούς, με την Ελ. «άγνοστο» ή «άλλο» διέφυγαν. Από την Ελ. Βεζα του Τσιμπίδη. Πρώτη και από την Αθ. Νίκου, Μακρονάκη Αφέντη, Λαχάνη Ευαγγελίας, Σεργιάννη Ηλία. Τηρά Γιάννη, Παπακώστα Λαδικού Αγαθή.

«Σελλαδικά Νέα»
Διμην έκδοση
Αδελφότητας
Σελλαδικών Άρτας

61ο ΦΥΛΟ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ —
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1992

Συντάσσεται από Επιτροπή
Υπεύθυνος σύνταξης: Χαδέλας Γιάννης
Καθηδρά 69 157 73
Ζωγράφου — Τηλ. 7755

Ετήσια Συνδρομή
Εσωτερικού 800
Εξωτερικού 1.000

Υψηλή και συνδρομή μεταστέλνεται στις διευθύνσεις:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΔΕΛΑΣ
Καθηδρά 62
Ζωγράφου 157 73
ΣΟΤΗΡΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Λεωκόν Ορίων 32
Άνω Καραμάνι Αθήνα
Τηλ. 9950.744

Το τυπογραφείο μας

Οκτώβριος — Νοέμβριος 1992 Εφημερίδα: «ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ». Αρ.φ. φύλλου: 111. Έκδοτης: ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΕΛΛΑΔΙΤΩΝ ΑΡΤΑΣ.
— Δέκα χρόνια συμπληρώθηκαν από τότε που πρωτο-

Ζωντανό, ακούραστο απομεινάρι μιας άλλης εποχής. Η ληνοτυπική μηχανή, που ο Στέλιος —δίπλα— «χτυπάει» τις σελίδες.

Ανατυπία: τυπογραφική μέθοδος μηχανικής στοιχειοθέτησης ολόκληρων άρθρων από γραμμάτια. LINEA = γραμμή + τίτλος.

Τυπώνεται στο ίδιο τυπογραφείο, που βρίσκεται στην 66 Βασιλίσσης, κοντά στην Αρτα Βόθρε. Στεγάζεται ένα γερασμένο κτίριο. Όμως, μέσα τους οι τέσσερις κείνοι πολυκατοικημένοι τοίχοι, φιλοξενούν εργαζόμενους ανθρώπους, με ζεστές και νεοαναλλόμενες καρδιές. Αυτό το τυπογραφείο, το έχε πρώτα ο Θόδωρος Μαφάς. Λευκαδίτης την καταγωγή. Τώρα το έχει ο Στέλιος, με ηπειρωτική γέννηση, ο κυρ Θόδωρος έγινε ανταρτοεπίσκοπος. Κι οι δυο τους

Το εκτυπωτήριο (πιστήριο), που τυπώνει στο χαρτί τα «Σελλαδικά Νέα» μας

Πάντοτε ο κυρ Θόδωρος και τώρα ο Στέλιος μας έφταναν και μας βλέπουν σαν φίλους και όχι σαν πελάτες. — Δεν θα ξεχάσω, πως στο 57 Μαΐου — Ιουνίου, φέρεται την επικρατέα «Σελλαδικά Νέα» στις σελίδες της, άλλης εφημερίδας, που έλεγε «Φως της Κέρκυρας». Όταν ο ίδιος το ανακάλυψε εκείνο ελληνικό «δε βαρύνει» όλα τα φύλλα, όλα τα είπα πως δεν περπατάει, το επηχείρησα, με τη διοίκηση, ότι ο τίτλος της εφημερίδας είναι ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ.

— Σ' όλους τους γνωστούς και «άγνωστους» συνεργάτες, μέλη της Αδελφότητας και αναγνώστες, λέμε ένα απλό, ένα καρδιοβαλάνιο ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ. Γιάννης Ν. Χαδέλας

«ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

ΣΕΛΛΑΔΙΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Στο μακρινό Έντμοντον του Καναδά, ο χωριανός μας Χρήστος Γ. Σεργιάννης, ψάλλει στην εκεί ορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, δεν ξεχνά τον τόπο του, τη γη τη δικιά του και των προγόνων του. Την αγάπη για τον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε, την μετέδωσε και στα παιδιά του Γιώργου και Γιάννη. Στη φωτογραφία, ο Γιώργος (3ος) και ο Γιάννης (4ος), χορεύουν παραδοσιακούς χορούς της πατρίδας μας, σε εκδήλωση στον Καναδά, με την ευκαιρία του εορτασμού της 28ης Οκτωβρίου.

Το δέσιμο των χεριών των παλληκαριών που χορεύουν, στον μακρινό Καναδά για την Ελλάδα, μας δείχνει το πόσο γερά πρέπει να είμαστε ενωμένοι για την πατρίδα μας, για την Ελλάδα. Κι εμείς, αν και είμαστε «μυοσαφίρηδες» στο χωριό μας, κι αν ακόμα έχουμε μεταδημοτεύσει αλλού, όμως παντού και πάντα νιώθουμε ΣΕΛΛΑΔΙΤΕΣ, νιώθουμε χρέος ο' αυτό. Και ο' αλλήν αν ζούσαμε ήπειρος της γης, πάλη ενστικτωδώς — αυτόματα, ΣΕΛΛΑΔΙΤΕΣ ΚΙ ΕΛΛΗΝΕΣ θα αισθανόμαστε.

Η Ζωή είναι πάντοτε ρεαλισμού και ρομαντισμού κι αν λείπει όποιο από τα δυο, τότε μοιάζει με καταδικασμένη νη τομηντογέφυρα, δίχως οπλισμό...

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Συνένωση των Κοινοτήτων μας

ΜΑΖΙ Ή ΜΟΝΟΙ;

Η συνένωση είναι δικαίωμα των πολιτών, των δημοτών, του Λαού να παραμένει οργανωμένη με το κοινωνικό και το ανθρωπινό στοχασμό στην Κοινότητα.

Η συνένωση δεν μπορεί να γίνει με μέτρα διοικητικά. Ο μόνος δρόμος που μπορεί να υποστηρίξει είναι της εθελοντικής συνένωσης με τα παραδομένα κίνητρα. Κίνητρα τα οποία σύμφωνα με το Νόμο, είναι και στη μεντορά και οφέλιμα για τον τόπο μας.

Οι συγγενικοί μας μπορεί να μην έχουν συνειδητοποιήσει ακόμη σε επαρκή βαθμό την ανάγκη της συνένωσης. Ο διάλογος που πρέπει να αρχίσει με μια κατατείνει χωρίς αποτέλεσμα ή κομματοκρατία, στην επίλυση του καλύτερου.

Οι εγκρίσεις, τα πλάτη, τα μέλη, οι ταπεινότητες είναι δεδομένα και ανεκχώρητες κοινωνικές συμπεριφορές, που δεν μπορούν να αναμεθούν παρά μόνο με άρρες κοινωνικές και με όρους συνείδησης.

Το όνομα του νέου Δήμου, που προτείνεται είναι «Σελλαδικά Νέα» που χωριό σας, που με τόσο επιτυχία εκδίδονται στην Αθήνα.

Είχαμε νιώθει και Σελλαδίτες, γιατί από όσα και όσους γράφονται, από τόσους αξιόλογους Σελλαδίτες, είναι φανερό, αποδεικνύεται σε μένα και για μένα, ότι το χωριό χωριό σας έχει μια αξιόλογη πνευματική δύναμη, το κομμάτι η ομόνοια και η συλλογικότητα, το χαρακτήριζαν η ευνοϊκότητα και η πρόσδο, αλλά και ένα ζήλο και όμορφο πάθος τους Σελλαδίτες για τις ΣΕΛΛΑΔΕΣ.

Η λατρεία στην αρχαία Ήπειρο

★ (Συνέχεια από τη σελ. 1) που οφείλονται στη θρησκευτική πολιτική των Μολοσσών βασιλέων και κυρίως του Πύρρου.

Στις λατρείες που καθιερώθηκαν στα χρόνια του Πύρρου, ανήκουν οι αιγυπτιακές λατρείες του Σαρπίδος, της Ίσιδος, του Ανούβιδος, του Αρποκράτους και του Κανόπου, καθώς και η λατρεία του Ηρακλή και της Αινειδός Αφροδίτης.

Τέλος, η ίδρυση της Νικοπόλεως, αποτελεί έναν άλλο σταθμό στη λατρεία της Ηλείου.

Ο συνοικισμός τόσων πολλών ελληνικών πόλεων της βορειοδυτικής Ελλάδας και η ανάδειξη της Νικοπόλεως σε κοσμοπολιτικό κέντρο ήταν επόμενο να προκαλέσουν συσάφηση νέων λατρειών.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΣΗΜΕΙΩΜΑ:

Η Χρονιάδα Τζουβάρα - Σούλη, επένδυση καθηγήτρια της Κλασικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, γεννήθηκε στην Άρτα, από όπου και καταγόταν. Εκεί τελείωσε τις γυμνασιακές της σπουδές και στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής. Μεταπτυχιακές της σπουδές και στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής. Μεταπτυχιακές της σπουδές και στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής. Μεταπτυχιακές της σπουδές και στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής.

Ασχολείται, κυρίως, με την αρχαιολογία της Ηλείου και η διδασκαλία της διαφέρει από την «Η λατρεία των γυναικών» θεαμάτων στην αρχαία Ήπειρο.

Εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά. Παράλληλα προς τη διδασκαλία και τη συγγραφή της δράσης, συμμετέχει σε ανασκαφές που γίνονται σε αρχαιολογικούς χώρους της Ηλείου, υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Σ. Δασκαλάκη.

Είναι συνεργάτης επιστημονικών περιοδικών και έχει λάβει μέρος σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, με ενδιαφέροντες ανακοινώσεις. Τελευταία, δημοσίευσε μελέτη για την αρχαία Αιθιοπία.

ΤΑ ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ ΕΙΝΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ.

Όσο πιο πολύ και πιο πολύ μαθαίνουμε και εργαζόμαστε για το χωριό μας, τόσο πιο πολύ και πιο βαθιά γνωρίζουμε μ' αυτό, τόσο γίνεται ΕΝΑ.

Κλείνω το γράμμα μου, λοιπόν, με τον συγγραφέα και επιμελητή του τίτλου που άνοιξε στα «Σελλαδικά Νέα», φράση από 60 «ΜΠΡΑΒΟ ΠΑΙΔΙΑ!».

Σας ευχαριστώ για τη φιλοξενία.
Με βαθιά εκτίμηση
ΜΙΧ. Η. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ
Ν. Ψυχικό

Κοινοτικά

Η Κοινότητά μας έστειλε στους αρμόδιους φορείς τα παρακάτω έγγραφα:

Αριθ. πρωτ. 808

Σελλάδες 22.11.1992

Προς

Την ΤΕΔΚ Άρτας

Θέμα: Πρόταση για ένταξη έργου στο πρόγραμμα ΕΑ ΠΤΑ Νο 2 (διαπλάτυνση δύο γεφυρών αγροτικών δρόμων και κατασκευή τρίτης).

Σας γνωρίζουμε ότι οι γεφυρές που υπάρχουν στις θέσεις ΤΣΑΜΙ ΓΕΦΥΡΙ και ΚΟΚΚΙΝΟΣ, αγροτικής περιοχής Σελλάδων, είναι στενές, πλάτος 1,90 μ. και δεν μπορούν να περάσουν από αυτές αγροτικά μηχάνημα (Κομπίνες), επόση στην περιοχή Μπάκου υπάρχει πρόσδεση γεφυρά, που δεν επιτρέπει η διεύθυνση οχημάτων Μ.Β. πέραν του 1,5 τόννου.

Αποτέλεσμα της ποιότητας καταστάσεως είναι να μη μπορεί να ανασυνταχθεί το σύνολο σχεδόν της περιοχής Σελλάδων (7.000 στρέμματα περίπου) με τη σπορά, ιδίως καλαμποκιού.

Ας σημειωθεί ότι μετά την ολοκληρωτική καταστροφή των εσπεριδοειδών από παγετό, οι κάτοικοι που χωριού άρχισαν να στρέφονται προς την καλλιέργεια καλαμποκιού, τόσο χρήσιμη για τη χώρα μας, η οποία όμως δεν μπορεί να επεκταθεί αναλόγως λόγω των ανατολικών αιτίων.

Οι κάτοικοι του χωριού μας βρίσκονται σε άσχημη οικονομική κατάσταση καθ' όσον εφέτος δεν υπάρχει και παραγωγή ελιάς.

Η Κοινότητα εγκαίρως ζήτησε την οικονομική ενίσχυση της Νομαρχίας με τα υπ' αριθ. 179) 25.2.87 και 674) 1.10.91 έγγραφα, πλην μέχρι σήμερα δεν έπυχε ενισχύσεως και δεν επιτελέστηκαν τα έργα.

Για τα ανωτέρω δύο πρώτα έργα υπάρχει προμελέτη από το 1987 με κόστος 1.500.000 δραχ., για το τρίτο έργο υπάρχει έγγραφο της Νομαρχίας σχετικά με την αντοχή της από χειρής γεφυράς.

Το σημερινό κόστος αμοιτέρων των έργων θα ανέλθει στο ποσό των 10.000.000 δραχ.

Έστω προς γνώση ότι η Κοινότητα δεν έτυχε ενίσχυσης από ΕΑΠΤΑ Νο 1), καίτοι υπέβαλε εγκαίρως σχετικές προτάσεις.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ΚΑΖΝΑΦΕΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ

★

Σελλάδες 30.11.1992

Προς

Τη Δ/νση Γεωργίας Άρτας

2) Νομαρχία Άρτας

Υπηρεσία προγραμματισμού

3) ΤΕΔΚ Άρτας

Θέμα: Αξιοποίηση πεδινού τμήματος της Κοινότητας.

Σας γνωρίζουμε ότι οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνταν μέχρι σήμερα με δύο καλλιέργειες ήτοι της πορτοκαλιάς και της ελιάς.

Οι πορτοκαλιές εκάλυπταν το πεδινό τμήμα του χωριού και οι ελιές το ορεινό. Ήδη οι πορτοκαλιές από το 1980 και μετά άρχισαν να παθαίνουν ζημιές από τον παγετό, μέχρι που το 1990 καταστράφησαν ολόκληρες. Όλο το πεδινό τμήμα του χωριού βρίσκεται σε πρωτόγονη

κατάσταση και παρουσιάζει σημαντική εγκατάλειψη.

Μετά την πελειωτική καταστροφή των εσπεριδοειδών οι κάτοικοι δεν μπορούσαν παρά να συνέλθουν από το βαθύ αυτό πένθος της φύσης και δεν ακολουθούσαν άλλες καλλιέργειες, ούτε εμφανίζονταν πρόθυμοι να ενταχθούν στο πρόγραμμα ανασύστασης των εσπεριδοειδών, ως τούτο ορίζεται με το αριθ. 9782) 20.11.92 έγγραφο της Δ/νσης Γεωργίας.

Είναι αναποφάσιστοι μη γνωρίζοντας προς ποιά κατεύθυνση θα βαδίσουν. Μετά και την φετινή καρατία της ελιάς, οι κάτοικοι του χωριού βρίσκονται σε άθλια οικονομική κατάσταση αντιμετωπίζοντας πλέον σοβαρό θέμα επιβίωσης.

Η στοραδική καλλιέργεια ξηραίου καλαμποκιού στο πεδινό τμήμα δεν μπόρεσε να αναπτυχθεί αφού το μεγαλύτερο τμήμα του είναι αδιαστέραςτο από μηχανήματα συλλογής του (Κομπίνες).

Η Κοινότητα το 1987 με τα αριθ. 178 και 179) 25.2.87 έγγραφα της, ζήτησε σχετικές πιστώσεις για την διαπλάτυνση των υπάρχοντων γεφυρών και κατασκευή άλλης, πλην μέχρι σήμερα τα έργα αυτά δεν χρηματοδοτήθηκαν και δεν έγιναν.

Επίσης με το αριθ. 808) 22.11.92 έγγραφο υπεβλήθη πρόταση στην ΤΕΔΚ για την ένταξη του έργου αυτού στο πρόγραμμα ΕΑΠΤΑ Νο 2.

Έπειτα από τα παραπάνω και προαναμενόμενα να προληφθεί ο οικονομικός μαρasmus και η εγκατάλειψη του χωριού από το υγιές τμήμα του, παρακαλούμε όπως:

1) Η Δ/νση Γεωργίας εξετάσει τις δυνατότητες εκμετάλλευσης του πεδινού τμήματος με άλλες προσοδοφόρες καλλιέργειες και μας ενημερώσει σχετικά.

2) Η Νομαρχία και η ΤΕΔΚ, παρακαλούνται όπως εντάξουν στα προγράμματά των, έτους 1993 το ανωτέρω έργο.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ΚΑΖΝΑΦΕΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ

★

Αριθ. πρωτ. 903

Σελλάδες 10.12.1992

Προς

Την ΤΕΔΚ Άρτας

Θέμα: Πρόταση ένταξης έργου στο πρόγραμμα ΕΑ ΠΤΑ Νο 2 (αποκατάσταση θατότητας αγροτικού δρόμου Σελλάδων - Μεγάλης).

Σας γνωρίζουμε ότι οι Κοινότητες Σελλάδων και Μεγάλης ενώνονται με αγροτικό δρόμο μήκους περίπου πέντε (5) χιλιομέτρων, που σήμερα είναι θατός μόνο από αγροτικά μηχανήματα.

Η τελειοποίηση του δρόμου αυτού είναι απαραίτητη γιατί εξυπηρετεί τις αγροτικές περιοχές των δύο Κοινοτήτων, οι οποίες και αποτελούν την μόνη πηγή εισοδήματος μετά την τελειωτική καταστροφή της πορτοκαλιάς.

Ο δρόμος αυτός είναι και ο μοναδικός που συνδέει τις δύο Κοινότητες και κατ' επέκταση ενώνει τις Κοινότητες Κομποτίου, Σελλάδων, Μεγάλης, Φωτεινός κλπ.

Τούτο είναι έργο διακοινοτι-

Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΟΥΦΑΣ απ' τη μύηση ως την εθνεγερσί-

Στο ναό του Αγίου Γεωργίου στο Κομπότι, υπάρχουν δύο ευδιάκριτες κατασκευές: η μία στην οροφή, αντίστοιχα προς την μεσότητα του άξονα που συνδέει την βορινή με τη νότια πόρτα του ναού, και την άλλη πάνω απ' την Ωραία Πύλη. Η μεν πρώτη αφορά την συμμετρική διαμόρφωση δυο αντιστρόφων, αλληλοπαρεντιθεμένων, ισοπλεύρων τριγώνων και η άλλη παρασταίνει, σε κυκλική εικόνα, την Αγία Τριάδα, μέσα σε πλαίσιο από σκέτο κίτρινο σανίδι. Σίγουρα θα υπήρχε πρώτα εκεί λαμπρή ασμένια ή χρυσή κορνίζα που αφαιρέθηκε αργότερα.

Στο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Σελλάδων υπάρχει μια «παράξενη» πόρτα από συμμετρικά πελεκημένο μονολίθι, που κατά πάσαν πιθανότητα, ήταν η πόρτα της παλιάς εκκλησίας, προτού καταστραφεί. Για την πόρτα αυτή επιβιώνει, μέχρι τα σήμερα, ένας ενδιαφέρον μύθος, που μας λέει πως όταν την πελέκαγαν οι μαστοροί, κάποιος την μάτιασε και ραίστηκε. Άλλος μύθος μας λέει πως στην μονή αυτή κρύβονταν παλιά θησαυρός. Η δε παράδοση δίνει τον Νικ. Σκουφά να μαθαίνει «τα πρώτα γράμματα» σ' αυτό το μοναστήρι.

Ως προς τις αιγιματικές κατασκευές και τη μυθολογία, που αναφέραμε, πλήθος από ενδιαφέρουσες και συγγενικές πληροφορίες μπορεί να μας παρέχει η λαογραφία μας. Πάντως οι παραστάσεις αυτές, καθώς και η μυθολογία, εκτός από το λαογραφικό τους ενδιαφέρον μπορούν να θεωρηθούν σημαντικές με την έννοια ότι πάνε να σηματοδέψουν κάτι τι περισσότερο από την απλή διακόσμηση.

Είναι πολύ δύσκολο να επεκταθούμε σ' αυτό το θέμα, κυρίως γιατί η σύγχρονη νοοτροπία είναι κάπως ξένη στο να εξοικειώνεται με θέματα υπερβατικής σημασίας των κατασκευών και της ιστορίας των ανθρώπων. Θα περιοριστούμε να αναφέρουμε με εδω πως το εδάκτινο αστέρι παριστάνει την πιο απλοστευμένη ιχνογράφηση σπουδαίων συμβολισμών, με γάλων αρχαίων διδαχών. (Αναφέρουμε για παράδειγμα το Πλατωνικό «επίτρυτον» ή το «ημιόλιον» και το συμβολισμό της Ινδουιστικής σημασίας και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ενδογενή τοπική ανάπτυξη.

Για την επέκταση του ανωτέρω έργου δεν υπάρχει σχετική μελέτη, θα κοστίσει δε περίπου 30.000.000 δραχ. Το έργο αυτό προτάθηκε και το 1988 για την ένταξη του στο πρόγραμμα ΕΑ ΠΤΑ Νο 1, πλην δεν εντάχθηκε στο πρόγραμμα.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ΚΑΖΝΑΦΕΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
Ο Πρόεδρος Μεγάλης
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ

«Τριάς υπερούσιε και υπέρθεε, και υπερής των χριστιανών έφορε σοφίας... ένθα τα μυστήρια...»

κατά το υπέρφωτον εγκεκάλυπται της κρυφιομύστου σιγής γνώφον...

Άγιος Διονύσιος Αεροπαγν

κής YANTRA ή της «αναστροφής ριζώσεως»).

Ο ασυνήθης «φωτεινός κύκλος» της Αγίας Τριάδος πάνω από την Ωραία Πύλη διεγείρει την ενατενιστική ανάγκη του «τελετικού γνώφου». (Είναι ίσως αδύνατο να μιλάει κανένας για την νοηματική σήμανση του «τελετικού γνώφου», φτάνει μοναχά να την έχει «αισθανθεί». Περιεριστόμαστε ν' αναφέρουμε την φράση από το Γ' Βασ. 8,12 «Τότε είνε Σάλωμων, κύριος εμπνείν του σκηνώσαι εν γνώφω»).

Βαθύτατο το σέβας και με γάλο το άλμα. Σ' αυτό το σημείο θα τολμήσουμε να παραθέσουμε ένα χωρίο του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου. Έγραφε ο Όσιος, ασματίζων τη Θεοτόκο: «Εσέ-να οι γεωμέτραι νοούν κύκλον ευρυχωρότατον. Επειδή έχωρησας εν τη αγιότητι κοιλία σου όλον το τρίγωνον, ήγουν αυτήν την υπερούσιον και αχώρητον Τριάδα, με το να έγινες Μητηρ μιας των αυτής Αγίων Υποστάσεων, αλλά και κέντρον οι αυτοί σε ονομάζουν, ενώ στήσας τον διαβήτην Του ο νοητός Ευκλείδης και αριστοτέχνης Λόγος, εγύρισε παγκάλλιστα όλην την περιφέρειαν της ενσάρκου οικονομίας Του».

Η «παράξενη» πόρτα του Ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Σελλάδων, μπορεί να οδηγήσει σε μια ανάλογη κατασκευαστική ερμηνεία, π' αναμφίβολα πρόκειται για την γοητική κυλόκυρτο αψίδα (ΟJEE).

Πάντως μπορούμε να πούμε πως οι άνθρωποι που δημιούργησαν τις κατασκευές αυτές ήσαν οι ίδιοι που μας άφησαν και τους μύθους. Αποτελούσαν δεμένο συντεχνιακό σύνολο, με ισχυρή εσωτερική γνωστική παιδεία. Άλλωστε το ότι ήκμασαν κάποτε οι συντεχνίες στον τόπο μας πρέπει να το θεωρήσουμε δεδομένο. Η κατασκευή του γιοφυριού της Άρτας και ο σχετικός μύθος, συνιστούν μια ρωμαλέα —μητρική ίσως— παράσταση του γεγονότος αυτού και κανένας δεν μπορεί εύκολα ν' αρνηθεί τη συνέχειά του.

Αυτές οι συντεχνιακές ομάδες οργανώνονταν με άγραφους, παραδοσιακούς κανόνες, που κορυφώνονταν με την γνωστική ενατένιση μιας και Υπατης Δύναμης, μιας Αόρατης Αρχής. Αρχής που κατ' εικόνα και νομιμοποιούσε στην κατασκευαστική δύναμη και επιδεξιότητα του ανθρώπου. Ήταν οι χτιστάδες, οι Ευλουργοί, οι ύφαντοιοι, οι ραφτάδες, οι κενητές κ.ά.

Είπαμε πως ο Νικ. Σκουφάς «ήρθε τα πρώτα γράμματα

τα» στην «πλούσια» μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Σελλάδων. Η παράδοση της λειτουργίας τέτοιων τεχνιών στον τόπο μας, οδηγεί στη σκέψη, πως ο Σκουφάς «έμαθε» την νοια της Αόρατης Αρχής (ήσης) από τις συντεχνίες της εποχής του. Άλλω και το όνομα Σκουφάς συντεχνιακό.

Ο Λ. Τασιόπουλος πληροφορεί πως το πατρικό του όνομα ήταν φτης. Μα και το Ράφης να συντεχνιακό.

Τότε ο Σκουφάς έφυγε από την πατρίδα του «στης» της Αόρατης Αρχής. Στο εξωτερικό, μπορούμε πιστέψουμε, πως δίδαξε την από την Αόρατη προέλευση της Επανάστασης Ιδέας, που με τόση τυχία τη μετέφερε και προώθησε στην οργάνωση της Φιλικής Εταιρίας, ποία και διοχέτευσε διεγερτικό ρεύμα σ' απρώματα του σκλαβωμένου Γένους, σ' όλη την γη.

Αυτή την Αόρατη Αρχή την «γνώριζαν» οι ποιητές της Εταιρίας, την σέβονταν οι βλάμηδες και την ποιούσαν οι απλοί άνθρωποι του λαού.

Ήταν η ίδια εκείνη Αρχή που κατηύθυνε χέρι του «συντεχνία μωρα» στο συμβολικό σχήμα του άστρου του Αγίου Γεωργίου Κομποτίου ή μορφή της πόρτας του ού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Σελλάδων. Ήταν η που καταδίκασε το σκάνιο βλέμμα του σκού μύθου ή «πλούσιου» μοναστηριού των Σελλάδων. Ήταν τα «πρώτα γράμματα» του Νικ. Σκουφά που γράφησαν στην ορμητική Εξ της Εθνεγερσίας μας.

Σημείωση: Το παρόν σημείωμα δεν διεκδικεί απολύτως το στο χώρο της ιστοριογραφίας. Είναι μια ραϊά υπόθεση, αν θέλουμε όσους ψάχνουν για την αλήθεια.

Ηλίας Ι. Καραν

(Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΣΚΟΥΦΑΣ» τ. Α', ΑΡΤΑ — 1991. Λαίτουν δύο σελίδες).

είναι ο αριθμός του φωνικού Κέντρου Διανομής Πληροφοριών της Νομαρχίας Άρτας. Ενημέρωσή του πολίτη, εύκολα και απλά.